

Abstrakt

„Fake news” neboli zavádějící či nepravdivý online obsah je fenomén, který je znepokojivý svým potenciálním socio-ekonomickým dopadem. Výzkumníci a praktici se pokoušeli porozumět, co pohání důvěryhodnost a šíření „fake news” a jak mohou omezit vliv „fake news” – tato práce si klade stejný cíl. Práce staví na teorii, která předpokládá, že lidé sdílejí „fake news”, protože nedostatečně zapojují rozvážné přemýšlení. Nadesignovali jsme „accuracy prompt” intervenci, která podporuje rozvážné přemýšlení. V předregistrované studii realizované na platformě Prolific (N = 520) jsme našli omezené důkazy podporující „accuracy prompts” intervence, které jsou stylizované jako „výstražné nálepky”, ale pouze pro omezení šíření pravdivých zpráv, nikoliv však „fake news”. Pravdivost zpráv neovlivňuje záměr sdílení navzdory efektu na úsudky posuzující pravdivost. Tato a další zjištění podporují kognitivní teorii duálního zpracování v kontextu „fake news”. Predispozice k intuitivnímu přemýšlení zvyšují víru ve „fake news” a snižují věrohodnost pravdivých zpráv. Naopak zvýšená schopnost rozvážného přemýšlení zvyšuje rozlišení pravdivých zpráv. Konfirmační zkreslení pak snižuje rozlišení pravdivých zpráv a zvyšuje záměry sdílení zpráv. Politicky konkordantní pravdivé zprávy jsou více důvěryhodné a sdílené, ale efekt se různí u individuálních (negativních) a okresových (pozitivních) „fake news”. Celkově studie poskytuje teoretický základ pro škálovatelné intervence vycházející z teorie duálního zpracování informací, které mohou být relevantní pro sociální média hledající způsoby, jak bojovat s šířením „fake news”.